

Mønstergulv er mer enn fiskeben

I Norge er fiskeben det klart vanligste blant det man kaller for mønstergulv når det kommer til tregulv, parkett, laminat og også klikkvinyll. Men det finnes flere elegante mønstre å velge blant. Er du forresten sikker på forskjellen mellom mønstertypene fiskeben og chevron?

Av Chera Westman/ifi.no

Mønstergulv er et tidløst valg som gir et sofistikert preg og innebærer en investering i et sterkt designelement for interiøret. Med mønstergulv får du et unikt, elegant og karakterfullt gulv som gir rommet dybde, stil og personlighet. Du kan velge mellom klassiske og moderne leggemønstre som eksempelvis fiskeben, chevron eller ulike rutemønstre.

Mange av disse kan du legge selv uten bruk av lim, der én eller to typer bord klikkes sammen i en gitt rekkefølge. Denne typen mønstergulv finnes i flere gulvtyper – heltre, parkett, finergulv/herdet tre, laminat og klikkvinyll/LVT.

Velger du en gulvtype som installeres av spesialiserte gulvleggere, er det kun fantasien (og kanskje lommeboken) som setter grenser for hvilke mønstre du kan velge blant.

MØNSTEREKSEMPLER: Fiskebensgulv og Chevrongulv på øverste raden fra venstre. To ulike utgaver innen klassisk Hollandsk mønster og Big Block på nedre raden fra venstre.

Sikksakk-mønster eller ruter?

Fiskebensmønster er det klart vanligste mønstergulvet blant de klassiske parkettmønstrene, mens chevron og ulike tradisjonsbaserte rutemønstre som hollandske ruter eller sjakkruiter har vokst mye i popularitet de siste årene og kan ses på som mer moderne.

De ulike mønstrene har forskjellig effekt på rommet, og påvirker både hvordan romstørrelse oppleves og hvordan lys og skygge spiller på gulvet. Her er en kort forklaring på noen av de vanligste mønstertypene og hvordan de påvirker opplevelsen av gulvet og et rom. Beskrivelsene under er generelle og uavhengige av produsent.

FISKEBEN: Dette vinylgulvet med fiskebensmønster er fra Polyflor.

Fiskeben

Fiskeben legges med rette, rektangulære staver der endene er kappet i 90 grader, og hver stav møter den neste i rett vinkel slik at det oppstår et brutt sikksakk- mønster. Resultatet er et klassisk, rytmisk mønster som oppleves lunt og tidløst, ofte brukt i eldre bygårder og representative rom.

Klassisk fiskeben legges slik at «ryggen» i mønsteret følger en hovedvegg eller rommets lengderetning, og oppleves derfor symmetrisk og tradisjonelt. Mønsteret gir et ryddig, rolig og veldig klassisk preg som ofte understreker rommets form slik den er.

En variant av fiskeben, med ekstra store bord, blir kalt «hvalben». Fiskebein kan også legges med to og to bord i vinkel mot hverandre, såkalt dobbelt fiskeben, eller med tre bord mot hverandre.

FISKEBEN: Dette mønstergulvet, fiskeben, er et laminatgulv fra Pergo.

FLEKSIBELT: Fiskebensmønster kan legges med én og én stav, eller med flere sammen, her er det to og tre staver som danner mønsteret.

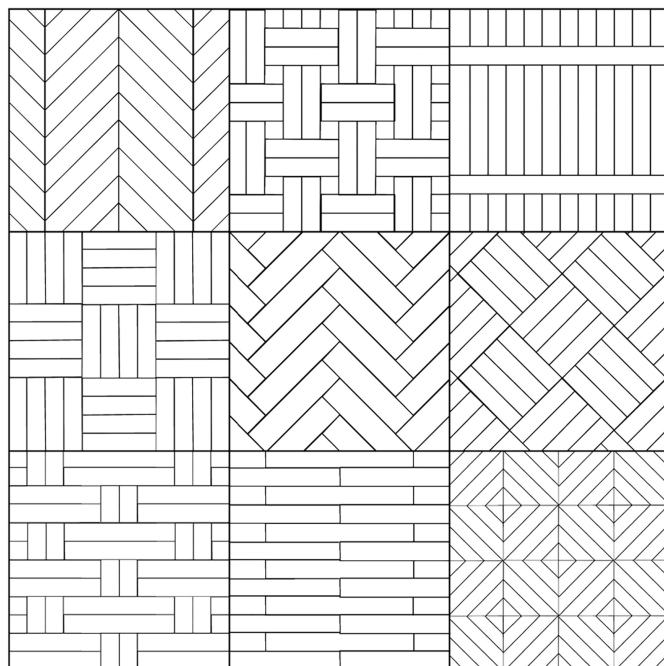
Diagonalt fiskeben

Diagonalt fiskebensmønster er i utgangspunktet et vanlig fiskebensgulv, men hele mønsteret dreies slik at «ryggen» i fiskebenet går diagonalt i rommet i stedet for parallelt med en vegg. Stavene ligger fortsatt i 90 grader mot hverandre, men startlinjen og mønsteraksen legges på skrå, slik at sikksakk-båndene

krysser rommet på tvers i en diagonal retning.

Diagonalt fiskeben gir et mer dynamisk uttrykk, fordi øyet følger mønsteret inn mot romhjørnene i stedet for langs veggene.

I lange, smale rom kan diagonalt fiskeben gjøre at rommet oppleves bredere og mindre som en korridor fordi hovedlinjene bryter lengderetningen. I åpne og store rom gir det ofte et mer eksklusivt, arkitektonisk preg, med tydelig lys- og skyggespill over gulvflaten.

MANGE MØNSTRE: Det er nesten bare fantasien og lommeboken som setter grenser for hvilke mønstre som gulv kan legges i.

Chevron

Chevron blir også kalt Fransk fiskeben eller Hungarian point/Hungarian pattern, og består av smale bord som er kappet i vinkel (typisk 45 eller 60 grader) i hver ende. Stavene legges slik at endene møtes i en spiss og danner en ren, sammenhengende V-formet sikksakk-linje langs gulvet. Dette gir et svært symmetrisk og stramt uttrykk, ofte opplevd som litt mer moderne og enn klassisk fiskeben. Chevron skaper et stramt og sømløst geometrisk uttrykk.

Mange norske leverandører løfter det frem som et moderne, eksklusivt mønster som ofte velges i nye eller påkostede prosjekter.

CHEVRON: Dette parkettgulvet med sicksakk-mønster, Chevron, er fra Boen.

Det er lett å forveksle chevron med fiskebensmønster, men forskjellen ligger i hvordan plankene møtes.

Chevron og fiskeben har sterke, repeterende linjer som trekker blikket i lengderetningen de legges i, og kan få et smalt rom til å virke lengre hvis mønsteret følger rommets lengste side. I små rom kan et veldig tett og kontrastfylt mønster virke noe urolig, mens roligere farger og mindre stavbredde ofte oppleves mer harmonisk.

Disse mønstrene gir mye lys- og skyggeeffekt fordi stavene vender i ulike retninger og fanger lyset forskjellig, noe som ofte forsterkes i skrått dagslys fra vinduer.

CHEVRON: Dette vinylgulvet i sicksakk-mønster, Chevron, er fra Forbo Flooring.

Rutegulv

Rutemønstre som Hollandsk mønster og sjakkruiter trekkes gjerne fram som klassiske og dekorative valg som brukes når man ønsker et mer spesielt eller retropreget gulv.

Ruteparkett gir et jevnt spill i lyset, siden ruter og stavpakker står i ulike retninger og reflekterer lys forskjellig, men kontrasten er ofte mer dempet enn i kraftige sicksakk- mønstre. Ved mye naturlig lys kan dette gi en behagelig, myk bevegelse i gulvet uten at det tar for mye oppmerksomhet.

Hollandsk mønster

I Hollandsk (nederlandsk) mønster kombineres typisk én lengre bordstav med et lite kvadrat eller korte staver i enden, slik at det dannes repeterende «rammer» eller ruter. Mønsteret er et tydelig rutenett og kan gi en opplevelse av orden og struktur som kler større rom og mer klassiske interiører. I små rom kan de markerte rutene gjøre at gulvet føles mer oppdelt.

Basket pattern/Basket weave er et flettemønster innen Hollandsk mønster, der stavene danner firkanter og rektangler som ser ut som vevd kurv, ved at grupper av bord «går over og under» hverandre visuelt. Hver «kurv-rute» består som regel av 2–3 bord i samme retning som så møter en tilsvarende gruppe med noe kortere eller lengre bord, som ligger vinkelrett mot. Dette danner en illusjon av fletting og et dekorativt, litt grafisk uttrykk som spiller mye med lys og skygge over gulvflaten.

I små rom gjør den jevne rutestrukturen at gulvet oppleves kompakt og samlet, mens det i store rom kan gi en eksklusiv og arkitektonisk følelse.

Forskjellene mellom klassisk Hollandsk mønster og Basket Weave er små og mange bruker disse

benevnelsene om hverandre.

HOLLANDSK MØNSTER: Dette parkettgulv er lagt i Hollandsk mønster og kommer fra Kährs.

Sjakkmønster

Sjakkrutete gulv lages av kvadrater som legges vinkelrett mot hverandre, og finnes i mange varianter. To av typene kalles for Big Block og Mosaikkruter (som også er en del av kategorien Basket Weave-mønstre).

Big Block er et rutemønster med ekstra store blokker eller felter som lages av én enkel stav i kvadratisk format. Hver rute utgjør et stort, markert felt i gulvet. Kvadratene legges vinkelrett mot hverandre, og danner et sjakkmønster.

I Mosaikparkett er hvert kvadrat bygget opp av flere smalere staver lagt samlet, slik at helhetsinntrykket er en stor, tydelig blokk heller enn mange små staver.

På gulvet gir sjakkmønsteret et rolig, men grafisk uttrykk, med klare ruter som skaper rytme. Big Block kan oppleves som roligere enn mosaikk, fordi kvadratene er mer ensartet og reflekterer lyset jevnere. Mønsteret passer godt i større rom eller åpne løsninger der kvadratene trer frem godt og gir et retro- eller klassisk preg med en moderne, forenklet vri.

BIG BLOCK: Dette parkettgulvet med sjakkrutete mønster, Big Block, er fra Tarkett.

Mer informasjon

- Bjelin: <https://no.bjelin.com/no/>
- Boen AS: <https://boen.com/nb-no>
- Forbo Flooring: <http://www.forbo.no>
- gulvfakta.no: <https://gulvfakta.no/>
- Pergo: <https://www.pergo.no/>
- Polyflor: <http://www.polyflor.no>
- Tarkett: <http://www.tarkett.no/>
- BerryAlloc: <https://www.berryalloc.com/no/nb>